

Streszczenie pracy doktorskiej

Mgr Wanda Łuczak, Między autonomią a zależnością. Przygotowania do obchodów jubileuszu 600-lecia Uniwersytetu Jagiellońskiego

Promotor: prof. dr hab. Piotr Franaszek

18.07.2017

Rozprawa doktorska poświęcona jest przygotowaniom do jubileuszu 600-lecia założenia Uniwersytetu Jagiellońskiego, który przypadał na rok 1964. Cezurę początkową rozprawy stanowi rok 1956, w którym rozpoczęły się kilkuletnie przygotowania do uroczystości, zainicjowane jeszcze w atmosferze odwilży, natomiast końcową jest rok 1964, czyli rok obchodów jubileuszowych. Właśnie w tych latach toczyły się główne przygotowania, a sprawa jubileuszu stała się jednym z najważniejszych zagadnień, które przez prawie dziesięciolecie absorbowало władze uczelni.

Na wstępie zaprezentowano sytuację uczelni po II wojnie światowej aż do roku 1956, rozbicie uniwersytetu poprzez wyłączenie z jego struktury kilku wydziałów, inwestycje do roku 1956, pierwsze myśli o jubileuszu oraz nieudaną próbę przyłączenia krakowskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej do Uniwersytetu Jagiellońskiego w 1956 roku. Następnie przedstawiono rektorat Zygmunta Grodzińskiego: początek prac Komisji Jubileuszowej oraz walkę o powrót oderwanych wydziałów. Następnie ukazany został rektorat Stefana Grzybowskiego, zmiany legislacyjne wprowadzane przez władze państwowe, ograniczające stopniowo autonomię uczelni oraz przygotowania do jubileuszu. Wskazano też ograniczenia, które władze uczelni napotykały w czasie przygotowań: tracenie autonomii, coraz mocniejszą pozycję partii oraz narzucanie rozwiązań przez władze państwowe. Następnie zaprezentowano rektorat Kazimierza Lepszego, który rozpoczął się od starań o zatwierdzenie programu jubileuszowego. Pokazano, jakie pomysły na jubileusz miały poszczególne osoby i instytucje. Omówiono sprawy organizacyjne m.in.: wkład młodzieży i przygotowania SB do obchodów. Zaprezentowano także dwie sprawy zakłócające tok przygotowań: aresztowanie Juliana Haraschina oraz List 34. Pokazano główne uroczystości jubileuszowe: przebieg obchodów, wystawy i sesje naukowe, udział gości zagranicznych oraz Polonii. Omówiono wydawnictwa oraz inwestycje jubileuszowe.

Rozprawa jest próbą pokazania starań środowiska akademickiego o zachowanie autonomii wobec totalitarnej, komunistycznej władzy, chcącej kontrolować wszelką aktywność społeczną. Przygotowania do obchodów świetnie uwidaczniają problemy, z którymi borykało się społeczeństwo w latach tzw. małej stabilizacji.

Wanda Łuczak